ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ

7700 Търговище, пл. Свобода
Телефон: +359 601/68612; факс: +359 601/620 57, 622 12
e-mail:obshtina@targovishte.bg; www.targovishte.bg

ПРОТОКОЛ

Днес 10.07.2024 г. /сряда/, от 17.00 часа, в Заседателна зала № 74 на Община Търговище се проведе публично обсъждане на годишния отчет за изпълнение на бюджета на Община Търговище за 2023 г., както и на сметките за средства от ЕС.

ДНЕВЕН РЕД:

1. Представяне на Доклад за изпълнението на бюджета на Община Търговище за 2023 г.
2. Дискусия.
3. Закриване на публичното обсъждане.

От страна на Община Търговище в залата присъстваха: Д-р Дарин Димитров – кмет на община Търговище, Христалина Халачева – секретар на Община Търговище, Тахир Тахиров – председател на Общински съвет - Търговище, общински съветници, служители в Общинска администрация Търговище, представители на медиите, граждани.

Публичното обсъждане бе водено от заместник кмета на община Търговище г-н Валентин Велчев, който откри обсъждането и представи дневния ред.

По т.1. Представяне на Доклад за изпълнението на бюджета на Община Търговище за 2023 г.

Бюджетът на Община Търговище за 2023 г. е приет с Решение № 1 по Протокол № 55/31.08.2023 г. на Общински съвет Търговище.

Рамката на бюджета по отношение на приходната част е:

✓ общо приходи 89 404 000 лева, в т.ч.:
- приходи държавни дейности 54 697 989 лева и
- приходи местни дейности 34 706 011 лева, и

по отношение на разходната част:

✓ общо разходи 89 404 000 лева, в т.ч.:
- разходи за делегирани от държавата дейности 54 697 989 лева,
- разходи за държавни дейности, дофинансирани с общински приходи 295 776 лева и
- разходи за местни дейности 34 410 235 лева.

Уточненият годишен план по бюджета на Община Търговище към 31.12.2023 г. е в размер на 109 991 732 лева общо приходи, в т.ч.:
- приходи държавни дейности 64 676 341 лева и
- приходи местни дейности 45 315 391 лева, и

по отношение на разходната част – 109 991 732 лева общо разходи, в т.ч.:
- разходи за делегирани от държавата дейности 64 676 341 лева,
- разходи за държавни дейности дофинансирани с общински приходи 351 414 лева и
- разходи за местни дейности 44 963 977 лева.

Извършените промени са в съответствие с разпоредбите на Закона за държавния бюджет на Република България за 2023 г., Постановление № 108 от 09.08.2023 г. на

Министерския съвет за изпълнение на държавния бюджет на Република България за 2023 г. и писмата на Министерство на финансите, дирекция „Финанси на общините”. Извършени са и промени по бюджета в резултат на получени допълнителни трансфери, акумулирани приходи от наеми или продажба на услуги и стоки, получени обезщетения и други.

Изпълнението на приходите по бюджета на Община Търговище по приходоизточници към 31.12.2023 г., началния годишен план за 2023 г. и актуализирания годишен план към 31.12.2023 г. са отразени в **Приложение № 1.**

ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРИХОДИТЕ

Анализът на приходната част по бюджета на Община Търговище към 31.12.2023 г. показва следните характерни особености:

Общо постъпилите приходи по бюджета към 31.12.2023 г. са в размер на **96 127 114 лева**, в т.ч. приходи държавни дейности: 59 183 761 лева, и приходи местни дейности: 36 943 353 лева. Изпълнението към 31.12.2023 г. на общо приходи държавни и местни дейности е 87,39 % от уточнения годишен план.

През отчетния период взаимоотношенията на Община Търговище с Републиканския бюджет включва получени трансфери (субсидии), както следва:

✓ обща субсидия и други трансфери за държавни дейности от ЦБ за общини (§§ 31-11) – 54 380 687 лева. (100 % от уточнения годишен план към 31.12.2023 г.);

✓ обща изравнителна субсидия и други трансфери за местни дейности от ЦБ (§§ 31-12) - 4 548 800 лева. (100 % от уточнения годишния план към 31.12.2023 г.);

✓ целеви субсидии от ЦБ за капиталови разходи (§§ 31 – 13) – 4 269 100 лева. (100 % от уточнения годишен план към 31.12.2023 г.);

✓ целеви трансфери от ЦБ чрез кодовете в СЕБРА 488 001 ххх-х (§§ 31-18) - 3 955 177 лева. (100 % от уточнения годишен план към 31.12.2023 г.);

✓ целеви трансфери за други целеви разходи от ЦБ чрез кодовете в СЕБРА 488 002 ххх-х (§§ 31-28) – 4 523 998 лева. (100 % от уточнения годишен план към 31.12.2023 г.);

✓ възстановени трансфери по §§ 31- 20 (-) 503 100 лева.

В структурно отношение постъпленията от имуществени и други данъци през отчетния период са в размер на 6 944 129 лева, като изпълнението спрямо уточнения годишния план е 115.02 %, в т.ч.:

- от патентен данък и данък върху таксиметровия превоз на пътници – 92 072 лева,
- от данък върху недвижимите имоти – 1 941 264 лева,
- от данък върху наследствата – със знак минус (-) 69 лева,
- от данък върху превозните средства – 2 724 353 лева,
- от данък при придобиване на имущество по дарения и възмезден начин – 2 169 443 лева,
- от туристически данък – 16 811 лева и
- от други данъци – 255 лева.

При уточнен план към 31.12.2023 г. на всичко неданъчни приходи от 8 930 548 лева, за годината са постъпили 9 638 052 лева, т.е. 107.92 % изпълнение спрямо уточнения годишния план, разпределени както следва:

✓ приходи и доходи от собственост – 1 938 011 лева, като изпълнението спрямо годишния план е 99.65 %, в т. ч.:

- нетни приходи от продажба на услуги, стоки и продукция – 881 870 лева;
- приходи от наеми на имущество – 327 950 лева;
- приходи от наеми на земя – 703 728 лева;
- приходи от дивиденти - 24 463 лева;

✓ приходите от общински такси са в размер на 5 676 570 лева, като

изпълнението спрямо уточнения годишния план е 106.05 %, в т.ч.:

- за ползване на детски кухни – 47 551 лева;
- за ползване на домашен социален патронаж и други общински социални услуги – 394 204 лева;
- за ползване на пазари, тържища, панаири, тротоари, улични платна и др. – 168 610 лева;
- за битови отпадъци – 4 510 929 лева;
- за технически услуги – 49 900 лева;
- за административни услуги – 351 992 лева;
- за откупуване на гробни места – 25 840 лева;
- за притежаване на куче – 12 555 лева;
- други общински такси – 114 989 лева;

✓ постъпленията от продажба на нефинансови активи са в размер на 778 310 лева, като изпълнението спрямо годишния план е 146.30 %, в т. ч.:

- постъпления от продажба на сгради – 330 047 лева;
- постъпления от продажба на нематериални дълготрайни активи – 1 354 лева;
- постъпления от продажба на земя – 446 909 лева;

✓ постъпленията от глоби, санкции и наказателни лихви са в размер на 383 925 лева, т.е. 104.32 % изпълнение спрямо годишния план;

✓ постъпленията от други приходи са 1 056 524 лева, или изпълнение спрямо годишния план 104.94 % ;

✓ приходите от концесии са 12 710 лева, т.е. 91.26 % изпълнение спрямо годишния план;

✓ внесени ДДС и други данъци върху продажбите – 266 308 лева със знак (-), т.е. 76.99 % изпълнение спрямо годишния план;

✓ безвъзмездно получени суми от текущи дарения и помощи от страната – 58 310 лева.

Към 31.12.2023 г. просрочените вземания на Община Търговище са в размер на 619 637 лева, от които текущи просрочени вземания – 36 413 лева и дългосрочни просрочени вземания – 583 224 лева. По своята същност те са просрочени вземания от:

- наеми на общинско имущество и земя – 237 731 лева;
- наеми на общински жилища – ОП „СОД“ – 4 101 лева;
- концесии – 32 752 лева;
- наеми, за които са заведени съдебни дела – 39 598 лева;
- наказателни постановления – 276 709 лева и
- други вземания – 28 746 лева.

Мерките, които се предприемат за събиране на просрочените вземания са: изпращане на ежемесечни писма до длъжниците на вноски по наеми и концесии; недопускане на длъжници до търгове на Общината, съгласно чл. 54, ал. 4 от НПУРОИ; завеждане на съдебни дела срещу нередовни длъжници и събиране на дължимите суми, чрез съдебен изпълнител.

Към 31.12.2023 г. Община Търговище няма просрочени задължения.

ИЗПЪЛНЕНИЕ НА РАЗХОДИТЕ

Първоначалният план на разходите по бюджета на Община Търговище е **89 404 000 лева, в т.ч.:**

✓ за делегираните от държавата дейности – 54 697 989 лева;

✓ дофинансирането на държавните дейности с местни приходи е в размер 295 776 лева;

✓ разходите за местни дейности са в размер на 34 410 235 лева.

Актуализирания план към 31.12.2023 г. общо на разходите (с включени капиталови разходи) е в размер на **109 991 732 лева, в. т.ч.:**

✓ за делегираните от държавата дейности – 64 676 341 лева;

✓ дофинансирането на държавните дейности с местни приходи е в размер на351 414 лева;

✓ разходите за местни дейности са в размер на 44 963 977 лева.

Капиталовите разходи са подробно описани в следващия раздел „Изпълнение на капиталовата програма на Община Търговище".

Цитираните по - горе данни са намерили отражение в **Приложение № 3**.

В **Приложение №2** към настоящият доклад са представени данни за изпълнението на разходите по бюджета на Община Търговище по дейности и функции към 31.12.2023 г.

Общо извършените разходи към 31.12.2023 г. са в размер на **96 127 114 лева**, в т.ч.:

✓ за делегираните от държавата дейности - 59 183 761 лева, което представлява 91.51 % от плановия им размер.

✓ дофинансирането на държавните дейности с местни приходи е в размер 248 148 лева, което е 70.61 % от плана.

✓ разходите за местни дейности са в размер на 36 695 205 лева, което представлява 81.61 % от плановия им размер.

Анализът на извършените разходи общо за всички дейности показва, че:

✓ отчетените трудови разходи са в размер на 58 278 458 лева (като в тази сума са включени разходи за работни заплати на заети по трудово правоотношение, служебно правоотношение, нещатен персонал, СБКО с характер на възнаграждение и осигурителни вноски), което е 70.09 от общия размер на отчетените разходи /без капиталови разходи/;

✓ отчетените разходи за издръжка и други разходи са в размер на 24 869 790 лева, което е 29.91 % от общия размер на отчетените разходи /без капиталови разходи/.

Спрямо същият отчетен период, на предходната 2022 г.:

✓ отчетените трудови разходи са с относителен дял 70.87 % от общия размер на разходите;

✓ отчетените разходи за издръжка и другите разходи са 29.13 %.

Функции	**Отчетени разходи към 31.12.2023 г.**	**Отчетено изпълнение в % към 31.12.2023 г. спрямо актуализирания план**
Функция „Общи държавни служби"	5 647 761 лева	86.91 %
Функция „Отбрана и сигурност"	321 738 лева	70.43 %
Функция „Образование"	37 033 408 лева	94.84 %
Функция „Здравеопазване"	3 365 687 лева	78.14 %
Функция „Социално осигуряване, подпомагане и грижи"	8 474 966 лева	70.04 %
Функция „Почивно дело, култура, религиозни дейности"	2 766 462 лева	98.68 %

Функция „Икономически дейности и услуги“	1 078 091 лева	100.00 %
ОБЩО:	**58 688 113 лева**	**91.78 %**

Изпълнението на разходите за местни дейности без включени капиталови разходи по функции е:

Функции	**Отчетени разходи към 31.12.2023 г.**	**Отчетено изпълнение в % към 31.12.2023 г. спрямо актуализирания план**
Функция „Общи държавни служби“	1 125 320 лева	77.22 %
Функция „Отбрана и сигурност“	3 516 лева	17.58 %
Функция „Образование“	2 618 237 лева	78.67 %
Функция „Здравеопазване“	61 172 лева	77.42 %
Функция „Социално осигуряване, подпомагане и грижи“	6 006 027 лева	96.34 %
Функция „Жилищно строителство, благоустройство, комунално стопанство и опазване на околната среда“	8 636 794 лева	94.98 %
Функция „Почивно дело, култура, религиозни дейности“	2 436 309 лева	88.26 %
Функция „Икономически дейности и услуги“	3 522 262 лева	73.67 %
Разходи за лихви	50 498 лева	100.00 %
ОБЩО:	**24 460 135 лева**	**86.77 %**

Относителния дял на разходите по функции с включени капиталови разходи има следният вид:

№ по ред	Функция	стойност на разходите	относителен дял
1	Образование	44 262 380.00 лева	46.05 %
2	Жилищно строителство, благоустройство, комунално стопанство и опазване на околната среда	16 068 012.00 лева	16.72 %

3	Социално осигуряване, подпомагане и грижи	14 636 550.00 лева	15.23 %
4	Общи държавни служби	6 817 818.00 лева	7.09 %
5	Култура, спорт, почивни дейности и религиозно дело	5 424 252.00 лева	5.64 %
6	Икономически дейности и услуги	5 037 514.00 лева	5.24 %
7	Здравеопазване	3 504 836.00 лева	3.64 %
8	Отбрана и сигурност	325 254.00 лева	0.34 %
9	Разходи некласифицирани в другите функции	50 498.00 лева	0.05 %
		96 127 114.00 лева	**100.00 %**

Изпълнението на разходите по дейности и функции в делегираните от държавата дейности, в държавните дейности, дофинансирани с местни приходи и в местните дейности към 31.12.2023 г. е отразено в **Приложение № 2,** а изпълнението на разходите по параграфи на Единната бюджетна класификация към 31.12.2023 г. е отразено в **Приложение № 3.**

ИЗПЪЛНЕНИЕ НА КАПИТАЛОВАТА ПРОГРАМА НА ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ ЗА 2023 ГОДИНА

Актуализираният план към 31.12.2023 г. на разчета за капиталови разходи на Община Търговище е на стойност 17 857 350 лева, в т.ч. със средства предоставени от ЦБ (целева субсидия) в размер на 7 099 831 лева, собствени бюджетни средства – 1 845 460 лева, други източници на финансиране – 3 686 277 лева, с източник на финансиране приходите по план-сметката за ТБО в размер на 124 194 лева, капиталови разходи на делегирани от държавата дейности от функция „Образование", прилагащи системата на делегирани бюджети – 5 101 588 лева.

Общо отчетените разходи по капиталовата програма към 31.12.2023 г. са в размер на 12 978 866 лева, в т.ч. с целеви средства предоставени от ЦБ за капиталови разходи в размер на 4 505 475 лева, собствени бюджетни средства – 1 475 601 лева, други източници на финансиране – 2 342 211 лева, с източник на финансиране приходите по план-сметката за ТБО – 44 844 лева и капиталови разходи на делегирани от държавата дейности от функция „Образование", прилагащи системата на делегирани бюджети – 4 610 735 лева.

В процентно отношение изпълнението по капиталовата програма към 31.12.2023 г. е в размер на 72.68 % спрямо актуализирания план за годината. Изпълнението на капиталовите разходи на делегираните от държавата дейности от функция „Образование" е 90.38 %. (**Приложение №2,** колона №14, 15, 16)

Към 31.12.2022 г. общо отчетените разходи по капиталовата програма са 5 639 970 лева, в т.ч. с целеви средства предоставени от ЦБ за капиталови разходи в размер на 3 502 033 лева, собствени бюджетни средства – 931 404 лева, други източници на финансиране – 757 270 лева, с източник на финансиране приходите по план-сметката за ТБО – 46 795 лева и капиталови разходи на делегирани от държавата дейности от функция „Образование", прилагащи системата на делегирани бюджети – 402 468 лева. В процентно отношение изпълнението по капиталовата програма за 2022 година е в размер на 52.71 % спрямо актуализираният план за годината. (**Приложение №2,** колона №2, 3, 4)

II. ГОДИШЕН ОТЧЕТ ПО ЧЛ. 140, АЛ. 2, Т. 1 ОТ ЗАКОНА ЗА ПУБЛИЧНИТЕ ФИНАНСИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА СМЕТКИТЕ ЗА СРЕДСТВАТА ОТ ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ ЗА ПЕРИОДА 01.01.2022 Г. - 31.12.2022 Г.

През 2023 година Община Търговище, реализира проекти финансирани по линия на Кохезионен и Структурни фондове и Други средства на Европейския съюз по сключени договори за безвъзмездна финансова помощ по ОП „Развитие на човешките ресурси", ОП „Фонд за Европейско подпомагане на най - нуждаещите се лица", ОП "Региони в растеж", ОП „Добро управление", ОП "Наука и образование за интелигентен растеж", и, проекти реализирани във функция „Образование" и Други международни програми.

През отчетния период са получени трансфери по сметки за средствата от Европейския съюз в размер на **3 768 262 лева**. Разходите по проектите, реализирани от община Търговище през отчетния период са в размер на 3 220 756 лева, а салдото по сметка с код 7443 към 31.12.2023 г. е 65 060 лева.

III. ОТЧЕТ ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОБЩИНСКИЯ ДЪЛГ КЪМ 31.12.2023 Г.

Съгласно чл. 9, ал. 1 от Закона за общинския дълг, Ви представям годишния отчет за състоянието на общинския дълг на община Търговище към 31.12.2023 г. е както следва:

1. Във връзка с Решение № 3 по Протокол № 44/28.11.2014 г. на Общински съвет Търговище, община Търговище сключва договор за дългосрочен кредит № 713/21.01.2015 г. с „Фонд за органите на местното самоуправление в България - ФЛАГ" ЕАД, гр. София с цел реализация на проект „Рехабилитация на В и К мрежите на гр. Търговище", в размер на 1 821 635 лева.

През 2023 г. е погасена главница в размер на 240 000 лева, която е отразена по подпараграф 83-82 „Погашения по дългосрочни заеми от други лица в страната", а разходите по кредита са в размер на 14 625 лева и включват лихви за 13 425 лева, отразени по параграф 22-24 „Разходи за лихви по други заеми от страната" и такса администриране за 1 200 лева, отразена по параграф 10-69 „Други финансови услуги".

Дължимата главница към 31.12.2023 г. е в размер на 245 636 лева.

2. На основание чл.17 и чл.19 от Закона за общинския дълг и Решение №4 по Протокол №40/28.07.2022 г. на Общински съвет Търговище, Община Търговище сключва Договор №РД-Д-340/01.12.2022 г. с „ОББ Интерлийз" ЕАД за закупуване при условията на финансов лизинг с опция за придобиване на собственост на нов сметосъбиращ автомобил за ОП „БКС" гр.Търговище.

Дълговото финансиране при условията на финансов лизинг е в размер на 183 237 лева, от които главница – 170 861 лв. и лихви – 12 376 лв., като срока за погасяване е до 36 месеца, съгласно лизингов погасителен план. Към 31.12.2023 г. е погасена главница в размер на 40 812 лева, която е отразена по подпараграф 93-18 „Погашения по финансов лизинг и търговски кредит", а разходите по финансовия лизинг са 5 712 лева.

Дължимата главница към 31.12.2023 г. е в размер на 130 049 лева.

3. На основани чл. 17 от Закона за общинския дълг и Решение № 1 по Протокол № 54/27.07.20223 г. на Общински съвет Търговище, Община Търговище сключва договор за дългосрочен кредит № 1415/25.09.2023 г. с „Фонд за местното самоуправление в България – ФЛАГ" ЕАД гр. София в размер на 2 416 133 лева. Към 31.12.2023 г. са усвоени 2 278 574 лева, за разликата е подписан анекс № 1 със срок на усвояване 31.03.2024 г. Извършените разходи по кредита са в размер на 9 829 лева.

Дължимата главница към 31.12.2023 г. е в размер на 2 278 574 лева.

Съгласно чл. 32, ал. 1 от Закона за публични финанси, годишният размер на плащанията по общинския дълг за всяка община, във всяка отделна година не може да надвишава 15 на сто от средногодишния размер на собствените приходи и общата

изравнителна субсидия за последните три години, изчислени на базата данни от годишните отчети за изпълнението на бюджета на общината.

Годишният размер на плащанията по поетият от Община Търговище дълг за 2023 г. е в размер на 310 978 лева (в т.ч.: главница за 280 812 лева, лихви и такса администриране за 30 166 лева) и е под ограниченията за годишния размер на плащанията по общинския дълг за 2023 г.

Съгласно чл. 32, ал. 5 от Закона за публични финанси, в ограничителния размер по ал. 1, не се включва дългът на общините към „Фонд за органите на местното самоуправление в България – ФЛАГ“ ЕАД. За 2023 г., плащанията на Община Търговище към „ФЛАГ“ ЕАД са в размер на 264 454 лева.

IV.ОТЧЕТНА ИНФОРМАЦИЯ ПО ЧЛ. 140, АЛ. 2, Т. 2 ОТ ЗАКОНА ЗА ПУБЛИЧНИТЕ ФИНАНСИ ЗА ПЕРИОДА 01.01.2023 Г. - 31.12.2023 Г.

Тук се отчитат показателите на контролираните от общината лица, които попадат в подсектор „Местно управление“ и не са разпоредители с бюджет по бюджета на Община Търговище, както и на динамиката и текущото състояние на техния дълг, а така също и съществени сделки и операции на общината и второстепенните разпоредители с бюджет по бюджета на общината, които нямат пряк касов ефект върху бюджета на общината.

Община Търговище няма пряко контролирани от общината лица, които попадат в подсектор „Местно самоуправление“.

Към 31.12.2023 г. не са отчетени съществени сделки и операции на общината и второстепенните разпоредители с бюджет по бюджета на общината, които да нямат пряк касов ефект върху бюджета на Община Търговище..

По т.2. Дискусия

Кметът д-р Дарин Димитров заяви, че въпреки, че бюджетът в годините се увеличава, то това се дължи основно на постъпленията от държавния бюджет, като размерът на местните приходи се запазва сравнително еднакъв във времето. Той коментира и проучване на Института за пазарна икономика за 2023 г., което сочи, че Търговище е на 125-о място от 265 общини по дял на собствените приходи от общите постъпления. Общинските разходи на човек от населението пък ни отреждат 176-о място.

„Няма как да говорим за развитие и няма как да влагаме повече и в инфраструктурата, ако не повишим и местните си приходи. Затова смятам за удачно да се помисли за едно разумно повишение на някой от налозите за 2025 г.“, каза кметът. Зам.-кметът по финансите г-н Велчев отговори, че в момента се правят анализи и разчети за това кои данъци и такси и с колко точно могат да се повишат.

Г-н Стефан Асенов попита каква ни е събираемостта на данъците от движимо и недвижимо имущество, в сравнение с останалите общини?

Г-н Велчев отговори, че събираемостта на данъците от движимо и недвижимо имущество е над средното за страната. На национално ниво събираемостта ни е около 72%, съгласно анализа публикуван в сайта на Министерството на финансите. По отношение на данък недвижими имоти сме над тази събираемост, около 80%.

По т.3. Закриване на публичното обсъждане.

Валентин Велчев благодари за участието на всички и закри обсъждането.

Поради изчерпване на дневния ред, общественото обсъждане приключи в 17:30 часа.

Изготвил протокола:
Нели Нешева – *счетоводител в дирекция „Бюджет и финанси*“